

Länstyrelsen
Norrbotten

Datum
2015-05-21

Diarienummer
531-4337-15

Sjöfartsverket
Att. Jenny Grönesjö Norén
601 78 NORRKÖPING

Kompletterande samråd inför farledsprojektet Malmporten i Luleå kommun

Bakgrund

I samband med det kompletterande samrådsmötet den 6 maj 2015 begärde Sjöfartsverket Länstyrelsens bedömning beträffande Natura 2000-områdena och om det krävs tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken. Sjöfartsverket begärde även Länstyrelsens ställningstagande beträffande miljö kvalitetsnormerna samt vägledning beträffande havsmiljö.

Sjöfartsverket påtalade också vikten av att Länstyrelsen senast 18 maj 2015 framför vilka ytterligare undersökningar och provtagningar som behövs. Detta för att inte inkomma senare i processen med fler krav på undersökningar. Fortlöpande diskussioner kommer dock att ske mellan Sjöfartsverket och Länstyrelsen gällande fiskefrågor och arkeologiska undersökningar. Länstyrelsen hänvisade bl.a. till de tidigare samråd som Sjöfartsverket genomfört med myndigheten

Sjöfartsverket begärde även en sammanställning av Länstyrelsens synpunkter från tidigare genomförda samråd. Länstyrelsen hänvisade till de protokoll som sökanden är skyldig att föra i samband med tidigare samrådsmöten. Sjöfartsverket vidhöll dock att Länstyrelsen skulle inkomma med sina synpunkter.

Länstyrelsens bedömning

Natura 2000

Länstyrelsen kan i dagsläget inte göra en bedömning huruvida verksamheten bör prövas enligt 7 kap 28 a § miljöbalken eller ej. Förutsättningarna för om en sådan prövning krävs bedöms utifrån åtgärdernas påverkan på miljön i stort i Natura 2000-området, enligt 7 kap 28 a § miljöbalken: Tillstånd krävs för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett naturområde som har förtecknats enligt 27 § första stycket 1 eller 2 MB. Påverkan på utpekade naturtyper och arter bedöms först i den eventuellt följande prövningen.

Utifrån underlaget är det inte uteslutet att verksamheten kan påverka naturmiljön i Natura 2000 områdena (framförallt Likskäret (SCI), Bådan (SCI) samt Rödkallen Söräspen (SPA och SCI)) på ett betydande sätt. Sjöfartsverket måste därför i kommande handlingar redogöra för vilken påverkan som kan ske på dessa områden, vilka försiktighetsmått som avses vidtas samt huruvida tillstånd söks eller inte (ifall tillstånd ej söks ska detta vara väl motiverat).

Artskydd

Länsstyrelsen påpekar återigen vikten av att Sjöfartsverket presenterar vilka skyddade arter enligt artskyddsförordning (2007:845) som kan komma att påverkas av verksamheten (främst fågelarter). Eftersom verksamheten är planerad att genomföras maj-oktober årligen måste Sjöfartsverket redogöra för hur skyddade fågelarter inte kommer att störas under häckningsperioden. I kommande handlingar är det därför viktigt att Sjöfartsverket redogör för vilka skyddade fågelarter som finns i området, ifall de kan komma att påverkas negativt (störas) under känslig period såsom häckning, ifall åtgärder kommer att vidtas så att dispenskravet inte uppnås (det vill säga undvika arbeten inom vissa områden under exempelvis häckningstid) eller om dispens söks och i så fall hur 14 § Artskyddsförordningen då uppfylls (särskilt skäl, alternativa lösningar samt gynnsam bevarandestatus).

Miljökvalitetsnormer

Vattendirektivet

- Stor del av påverkan kommer att vara övergående men i vissa vattenförekomster finns stor risk att MKN inte kommer att uppfyllas. Huvudsakliga orsaker till att status, både ekologisk och kemisk, kan påverkas är risken för spridning av miljögifter och hydromorfologisk påverkan. De vattenförekomster där påverkan bedöms som mest betydande är Yttre Lulefjärden, Sandöfjärden, Sörbrändöfjärden och i viss mån även Norrbottens skärgårds kustvatten (se även bilagd tabell).
- Viktigt att ha en genomgång av vattenförekomster som kommer att påverkas, hur dessa kommer/kan komma att påverkas och hur man tänkt arbeta för att minimera påverkan (och därigenom inte påverka den satta normen). Nytt beslut tas i december 2015, detta ska beaktas.

Havsmiljödirektivet

- Påverkansområdet ligger inom Vattendirektivets område men vissa delar omfattas även av Havsmiljödirektivet (delar som inte bedöms inom vattendirektivet). Havsmiljödirektivet gäller på betydligt större skala (Bottenviken) men arbetena kan medföra betydande påverkan inom vissa områden, främst hydrografi, fisk och buller. Tänkbar påverkan och arbetssätt för att motverka betydande långsiktig påverkan bör finnas med i miljökonsekvensbeskrivningen.
- Deskriptorer där projektet kan tänkas medföra risk för försämrad miljöstatus finns listade nedan, mer information finns på Havs- och vattenmyndighetens hemsida:
 - D4 - Marina näringsvävar
 - D6 - Havsbottnens integritet
 - D7 - Bestående förändringar av hydrografiska villkor
 - D11 - Tillförsel av energi, inbegripet undervattensbuller

Länsstyrelsen
Norrbotten

YTTRANDE

3 (3)

Datum
2015-05-21

Diarienummer
531-4337-15

Huvudsaklig sammanställning av Länsstyrelsens synpunkter från tidigare samråd Länsstyrelsen att Sjöfartsverket inkommer med protokollen från de samrådsmöten som genomförts med Länsstyrelsen, detta för att kunna ge ett så heltäckande svar som möjligt.

Länsstyrelsens synpunkter i huvudsak

Hantering och utbredning av förorenade massor -vad innehåller de för miljögifter, hur ska de tas omhand (invallning, övertäckning?). Metoder, referenser, risker mm. Spridningsberäkning av föroreningar vid muddring/dumpning (område, volym).

Vilka effekter grumlingen får på fisk och växter. Fiskeundersökningar, bottenundersökning med avseende på växt, djurliv samt landområden (dialog förs mellan Sjöfartsverket och Länsstyrelsens vatten och fiskeenhet).

Tidplan muddring/dumpning, sprängning – hur kommer man att ta hänsyn till fågelhäckning, fisklek, fiskvandring. Kan man styra arbetet tidsmässigt inom känsliga områden? Påverkan på skyddade områden (fågelskyddsområden, natura 2000 områden naturreservat etc).

Länsstyrelsen rekommenderar att landområdena dokumenteras genom foto eller film innan arbeten påbörjas i syfte att kunna redovisa eventuell påverkan på landmiljöer efter projektets genomförande.

Bullerutredning som beskriver bullerutbredning m.m..

Kulturmiljöfrågor (kontakt sker direkt med kulturmiljö).

Förordrat en lokalt anknuten kontaktperson för myndigheter och allmänheten.

Se även bilagd epost 18 september 2014.

De som deltagit i beslutet

I detta yttrande har miljödirektör Anna-Carin Ohlsson beslutat efter föredragning av miljöhandläggare Hubert Elming. Deltagit i ärendet har även Länsstyrelsens miljöanalysenhet och naturvårdsenhet.

Anna-Carin Ohlsson

Hubert Elming

Bilagor:

Tabell Miljö kvalitetsnormer

Epost 18 september 2014

Vattenförekomstens namn och EU-ID	Ekologisk status 2009	2015	Kvalitetskrav och tidpunkt (MKN ekologisk status)	2015	Kemisk ytvattenstatus 2009 (exkl. kvicksilver)	2015	Kvalitetskrav och tidpunkt (exkl. kvicksilver) (MKN kemisk ytvattenstatus)	
Sörbrändöfjärden SE652920-222650	Måttlig status		God ekologisk status 2021		Uppnår ej god status		God kemisk ytvattenstatus 2015. Undantag*	
Hindersöfjärden SE653303-222900	God status		God ekologisk status 2015		God status		God kemisk ytvattenstatus 2015	
Sandöfjärden SE653176-222000	Måttlig status		God ekologisk status 2021		God status		God kemisk ytvattenstatus 2015	
Västantillfjärden SE652830-222116	God status		God ekologisk status 2015		God status		God kemisk ytvattenstatus 2015	
Sandgrönfjärden SE652450-222116	God status		God ekologisk status 2015		God status		God kemisk ytvattenstatus 2015	
Norrbottens skärgårds kustvatten SE652400-223501	God status		God ekologisk status 2015		God status		God kemisk ytvattenstatus 2015	
Germandöfjärden SE652686-221500	God status		God ekologisk status 2015		God status		God kemisk ytvattenstatus 2015	
Bastaskärsfjärden SE652855-224000	God status		God ekologisk status 2015		God status		God kemisk ytvattenstatus 2015	
Yttre Lulefjärden								

Tabellen är kopierad från Sjöfartsverkets pp. Har fyllt på med kolumner och rader för delar som bör kompletteras

Elming Hubert

Från: Thomas.Ahsberg@Sjofartsverket.se
Skickat: den 18 september 2014 09:42
Till: Elming Hubert
Ämne: SV: Synpunkter farledsmuddring Länsstyrelsen Norrbotten

Uppföljningsflagga: Följ upp
Flagga: Har meddelandeflagga

Hej Hubert!

Tack snälla för ett snabbt svar. Överlämnar ditt mail till våra konsulter som får ta hand om frågeställningarna.

Med vänlig hälsning

Thomas Åhsberg
Affärsområde Bygg och Teknik
Sjöfartsverket
601 78 Norrköping
010-478 48 31

Från: Elming Hubert [mailto:Hubert.Elming@lansstyrelsen.se]
Skickat: den 18 september 2014 09:07
Till: Åhsberg, Thomas
Ämne: Synpunkter farledsmuddring Länsstyrelsen Norrbotten

Hej Thomas
Här kommer synpunkter från mina kollegor angående de frågor ni hade vid vårt möte.

Bottenfauna provtas årligen i området av SSAB (inom det samordnade recipientkontrollprogrammet för Norrbottenskusten). Ser inget värde i att göra en kampanjundersökning för att försöka sig på någon form av statusbedömning av området i sin helhet. De arter som finns i området har med största sannolikhet fångats upp inom det befintliga programmet och ett års "föredata" måste anses alldeles för lite för att kunna utgöra underlag för jämförelse (är allt för stor mellanårsvariation). Bäst, och enklast, är nog att använda data från befintligt program vid uppföljning. Data från programmet kan hämtas från SMHI ([Länk](#)), eller genom att kontakta SSAB (är de som ansvarar för bottenfaunaprovtagningen utanför Luleå).

Gällande vattenväxterna så fungerar inte bedömningsgrunderna för statusbedömning av vattenkvaliteten här uppe så ur vattenförvaltningssynvinkel är det inte någon idé att utföra dessa undersökningar.

Kan dock behövas någon form av inventering av både bottenfauna och -vegetation inom de skyddade områdena för att se om det finns skyddsvärda arter och för att senare kunna följa upp eventuell påverkan.

För naturvårdens del gäller (som vi kan säga i dagsläget iallfall):

- Inventeringar/utredningar ska baseras på skyddade arter enligt artskyddsförordningen (2007:845), även rödlistade arter, ÅGP (åtgärdsprogramarter) samt Natura 2000 arter bör prioriteras. Information kan inhämtas från artportalen, Ist hemsida, Naturvårdsverkets hemsida mm.
- Eventuella utredningar/inventeringar måste genomföras ifall något skyddat område kan komma att påverkas av muddringen (Natura 2000, naturreservat, fågelskyddsområde). Det kan då gälla både naturtyper och arter.

”Systematiska provfisker gjordes 1975-76 och det är ju inte så sannolikt att artsammansättningen har ändrats särskilt mycket sedan dess. Men med tanke på att det förflutit nästan 40 år sedan dess så kan ju en uppdatering vara befogad, främst för att få underlag som ligger närmare i tiden. I så fall skulle man göra en uppföljning på några av de stationer som provfiskats tidigare och då med den metodik och nättyp som vi använder idag. Ett provfiske skulle då kunna omfatta stationära arter under augusti och kallvattenarter under september/oktober på grunda och djupa lokaler.

Vid provfiskerna 1975-77 ingick stationer i Sandöfjärden, Vitfågelskär, Sandöbådan, Hertsöfjärden och Källholmen”.

Således tycker jag att vi i nuläget inte kan säga att ett förnyat provfiske är onödigt. Problemet är att detta fiske inte kan genomföras under enbart en säsong ifall man ska kunna fånga in olika intressanta arter.

Mvh Hubert Elming

Hubert Elming
Länsstyrelsen i Norrbottens län
Miljöskydd
971 86 Luleå
Telefon: **Nytt telefonnr 010-2255276**

Epost: hubert.elming@lansstyrelsen.se

www.lansstyrelsen.se/norrbotten.

Från: Johan Björklund [<mailto:johan.bjorklund@klubbviken.se>]

Skickat: den 17 maj 2015 11:48

Till: Lewander, Lisa

Ämne: Muddring

Hej Lisa. Jag var med på samrådet den 6 maj och har lite funderingar på hur det kommer att påverka vår verksamhet på Klubbviken Havsbad på Sandön. Vi driver även rederiet Condor Shipping med bla turbåren Stella Marina som går från centrala Luleå till Klubbviken minst 5 turer/ dag under perioden midsommardagen och 8 veckor framåt. 2014 hade vi 20400 påstigande passagerare, rekord genom alla tider. Vi är rädd att muddringen kommer att påverka både rederiet och Klubbvikens verksamhet negativt med mindre passagerare på Stella Marina och mindre gäster i restaurangen. Den största minskningen kommer nog att märkas på badstranden då vattnet inte kommer att inbjuda till bad pga grumligt vatten.

Men som vi sa på mötet, om ni ser till att det inte muddras vid Klubbviken under perioden som jag angett ovan kanske det inte kommer att påverka oss så mycket.

Hör gärna av er till mig nu när ni har mina kontaktuppgifter.

Mvh

Johan Björklund

Brändögruppen

Klubbviken Havsbad

Brändö Konferens

Luleå Rib Charter

Condor Shipping

Furufjärdens Gästgård www.furufjarden.se

Tel: 070 - 579 33 24

Mail: johan.bjorklund@klubbviken.se

www.brandogruppen.se

www.klubbviken.se

www.brandokonferens.se

www.ribbaten.se

www.condorshipping.se